

EL NEM FOGYÓ TISZTA FÉNY

Szöveg: **Weisz Teodóra**
Fotó: **Schichmann Béla**

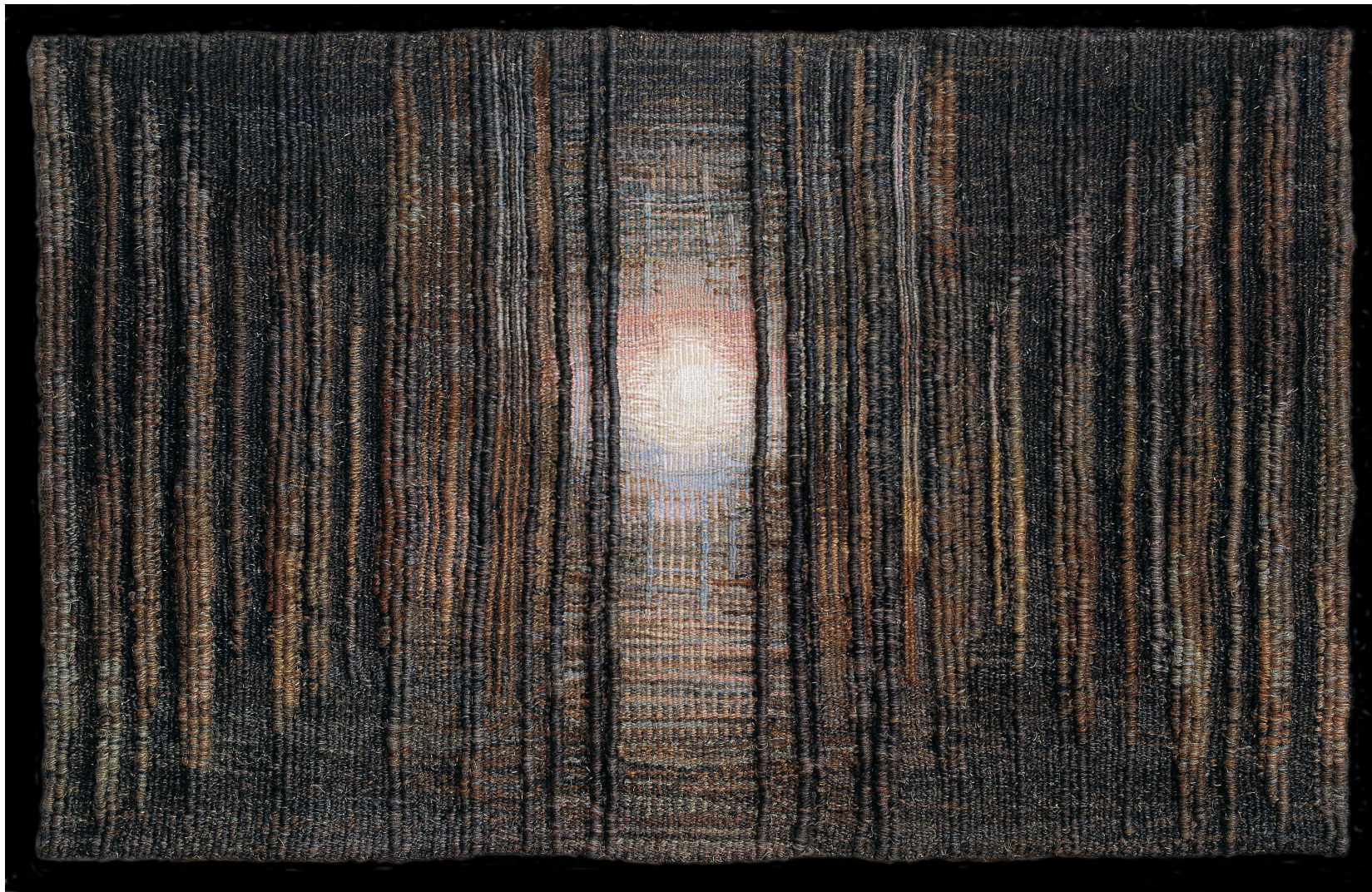
Hager Ritta textilművészete az evangéliumi üzenetre és a keresztény misztika hagyományaira épül. Az összefonódás oly szoros, mint az egymásba kapaszkodó szálak a hatalmas falikárpitokon, műveit mégsem csak az avatott kevesek érthetik. Az öt évtizedes pályafutás alkotásai egyetemes üzenetet hordoznak: a sötétségből a fényre jutás örömről vallanak.

Jó néhány évvel ezelőtt az életközepi válságot élve, talán annak legbarátságosabb részeként, ellenállhatatlanul felébredt bennem a szemlélődés vágya. Meg akartam tanulni a keresztény meditációt. Alaposan rákészültem, és végül egy szép nyarat töltöttem el Jálics Ferenc SJ – a szemlélődő lelkigyakorlat kidolgozója – könyveivel. A nyár ragyogó fényei közepette aztán rá kellett jönnöm, hogy kontemplációt akarni egyáltalán nem lehet, elég vágnni és készen állni rá, hogy megtörténjen.

Hager Ritta textilművész műveire már ennek a nyárnak a tapasztalataival találtam rá. Izgatott csodálkozással, megdöbbenéssel láttam megele-

venedni rajtuk mindazt, amiről a jezsuita szerzetes könyveiben olvastam, és ami felé tapogatózva elindultam. A kárpitokat nézve a szemlélődésről megszerzett ismeret megszűnt elméleti tudás lenni, egyszerre ott volt előttem a lényeg – szelíden, alázatosan, miközben a látvány egyértelműségében is teret engedett annak, hogy magam tegyem meg a lépéseket a művek befogadására. Átélttem, amiről a művész alkotásaira utalva a róla készült portréfilmben így beszél: „Nem vagyok az, aki ráerőszakolja a gondolatokat a nézőre, hanem az a jó, ha te látsz dolgokat bennük.”

„Kaptam egyszer egy fényélményt egy ima alatt. Egy erős fényt éltem meg, ami a szeretet.

SUGÁRZÓ CSEND

1994 | plasztikus felvetésű gobelin, juta, gyapjú, len | 132 x 210 cm

Szeretettfényt. Ezt szeretném továbbadni. Persze az anyagokkal nem lehet illusztrálni, de talán sikerül egy kicsit a nézőben felkelteni valamit annak érdekében, hogy nézzen önmagába, hogy találja meg az önmagában lévő fényt” – vall spirituális – és művészi – alapélményéről Hager Ritta, magyarázatot adva a sötétség, a fény, az árnyék művein újra és újra visszatérő motívumaira.

A szemlélődő ember az anyagi világot meghaladva igyekszik elindulni a belső útra. Nem függetlenítheti magát testi meghatározottságaitól, de mégiscsak lelki útra lép. Hager Ritta művein végigkövethetjük a művész visszafelé vezető útját, ahogyan a szakrális élményt visszavezeti az anyag világába: a természetes szálak – gyapjú, juta, kender, len és selyem

Hager Ritta, a nemzet művésze,
Kossuth-díjas iparművész, textil-
tervező, gobelinművész
február 20-án ünnepelte
kilencvenedik születésnapját

– használata és a jól érzékelhetően alapos kidolgozást, erős fizikai munkát kívánó, változatos szövés technika tapinthatóvá teszik, testet adnak a spirituális tapasztalatnak. A textil-művészet talán minden más művészeti ágban, technikánál alkalmasabb a megérezkítésre, de Hager Ritta valósággal is térbe helyezi a műalkotásokká sűrűsödő élményt, „falikárpitjai kilépnek a sík két dimenziójából: plasztikus, sőt a tér három dimenziójában megjelenő műveket is komponál” – fogalmazza meg P. Szabó Ernő művészettörténész.

Hager Ritta öt évtizedes pályáját az evangéliumi üzenet és a keresztény misztika látószöge határozza meg, művészete mégsem csupán a beavatottak szűk köre számára érthető. 1994-ben helyezték el *Sugárzó csend* című kárpitját a berlini

...OTT FŰ, AHOL AKAR
2003 | vegyes felvetésű gobelin, len, gyapjú | 92 x 160 cm

*„Hager Ritta a szakrális élményt
visszavezeti az anyag világába”*

TRIPTICHON

2015–2017 | vegyes felvetésű gobelin, gyapjú, len, selyem
3 db, 120 × 90 cm

Brandenburgi kapunál kialakított úgynevezett csendteremben. A szimbólumaiban a békét hirdető kapu a békétlenség és a háborúk hullámverései között élt meg két évszázadot, legutóbb keletnémet határőrök ölték meg a közelében több mint hetven honfitársukat. A rájuk emlékező térben kiállított Hager-mű előképe az *Éj* című falikárpit volt, amelyen a fény kereszt alakban sugárzik. A terem kialakítói arra kérték a művészt, hogy készítsen e korábbi alkotás alapján ökumenikus művet, amely csendes elmélyülésre készítet, és bármely vallás követői megélhetik általa a béke üzenetét. Az évtizedek óta egyre-másra betelő vendégkönyvek tanúsága szerint ez teljesült, a kárpit mindenki számára reményt közvetít: a fény győzelmét hirdeti a sötétség felett.

Jálics Ferenc *Szemlélődő lelkigyakorlat* című könyvében egy fa megfigyelését ajánlja mint az elcsendesedés, a zaklatottságból való kilépés, a figyelemkoncentráció első gyakorlatát. Bár e gyakorlattól még hosszú út vezet a szemlélődő életformáig, Hager Ritta művészete a belső útra lépésre biztat. Művei, mint a vigília szertartásának *Exultet* öröme-neke, megmutatják, hogy az éjszaka véget ért, a húsvéti világosság folytonosan árad, látni engedik, ahogyan az „el nem fogyó tiszta fény” megvilágítja rejtőzködő árnyékainkat, és feltisztítja a homályt. ■

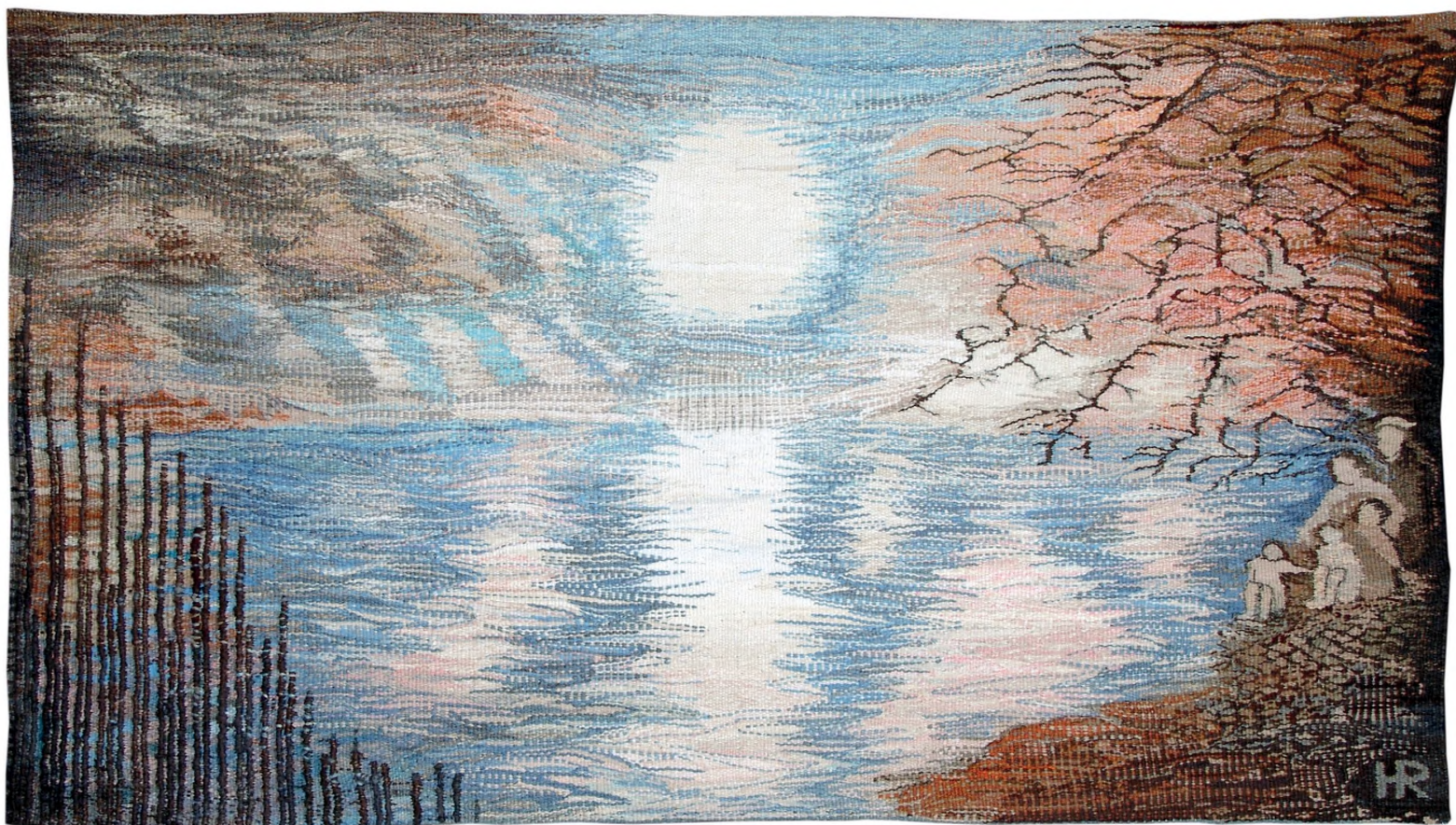
A Hager Rittával készült életútinterjúnk a 120. oldalon olvasható.

GONDOLKODÓSZEK
1976 | kötözött, csomózott juta | 270 × 200 × 40 cm

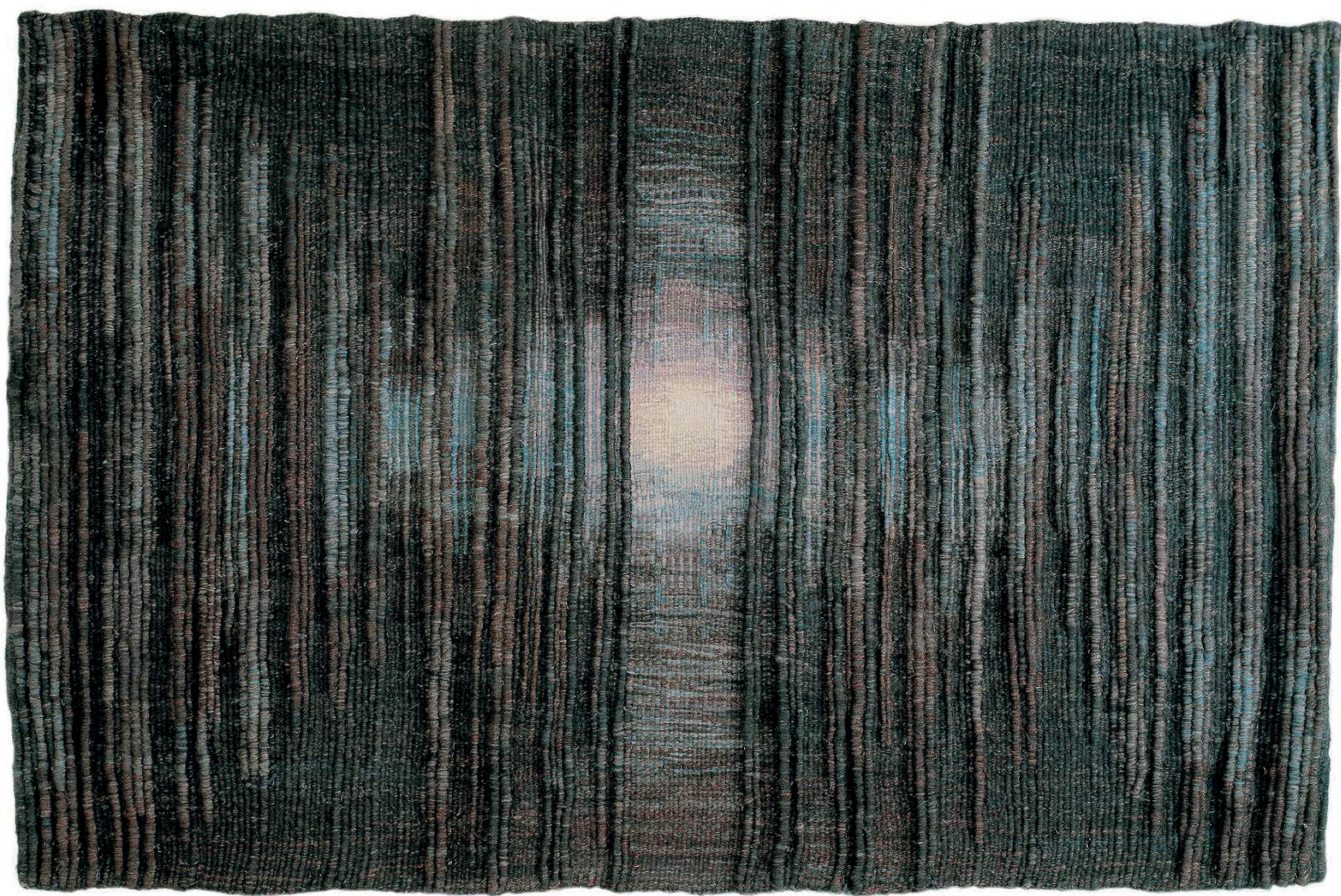

REMÉNY
1998-2000 | vegyes felvetésű gobelin, gyapjú, len | 175 × 173 cm

„Ha eltűnődsz a csendben,
 elmerengsz létedben, lemerülsz
 mélyedben... ott megtalálod igazi
 valódat. Ez az utazás nehézsége-
 ken át vezet, de ha engeded magad
 Isten által szeretni, ha hagyod,
 hogy Ő formáljon, és kiégesse
 a salakot, a rosszat, a zavartságot
 – olyan szép lesz –, megszületik
 benned is a fény, az a tiszta fény,
 ami a béke és a szeretet. Ez az út
 örökké tartó öröm és fény a sötét-
 ségben. Ezt próbálok alkotásaim-
 mal elmondani” (Hager Ritta)

SZEMLÉLŐDÉS
 2018–2019 | plasztikus felvetésű gobelin, gyapjú, len, selyem | 93 × 160 cm

ÉJ
1986 | plasztikus felvetésű gobelin, gyapjú, len, juta, kender | 170 × 255 cm

1982 | FÉNY
1982 | plasztikus felvetésű gobelin, gyapjú | 125 x 90 cm